

Nr 537.

Av herr **Andersson** i Stockholm m. fl., om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 264, med förslag till förordning om accis å margarin m. m.

I kungl. proposition nr 264 föreslår regeringen accis å margarin. Enligt den föreslagna förordningen skulle Kungl. Maj:t få bestämma beloppet från lägst 10 till högst 50 öre per kg.

Genom denna åtgärd skulle, vid sådant förhållande att med accis å 50 öre per kg. margarin hela prisförhöjningen genomfördes, såsom kooperativa förbundet påvisat, folket vid bibehållen fettförsörjning komma att få utge över 40 miljoner kronor mera för smör och margarin, än vad nu vore fallet.

Så långt driven övervältring på fattiga konsumenter av nya bördor genom protektionistiska åtgärder å en enda konsumtionsartikel har säkerligen aldrig tidigare av någon regering genomförts.

Att jordbruket i Sverige senare än i andra länder fick svårigheter beträffande den animaliska produktionen beror till stor del på att köpkraften var relativt bättre än i andra länder.

Fettkonsumtionen genom smör och margarin har stegrats starkt. 1913 var denna konsumtion: Smör 5.7 kg. per individ, margarin 4.4 kg. eller tillsammans 10.1 kg. 1932 var den resp. 9.3 samt 8.3 eller tillhopa 17.6 kg. Mot en efterfrågan på cirka 50 miljoner kg. 1913 kommer 105 miljoner kg. 1932. Smörets andel i denna konsumtion har ökats från 28 miljoner till 55 miljoner kg. Denna ökning i smörkonsumtionen representerar en ökad mjölkförsäljning på 675 miljoner kg. 1932 mot 1913 års förhållanden.

Då köpkraften under senare år försvagats, kommer en prisförhöjning av sådant slag som avses ovillkorligen att medföra minskad fettkonsumtion, varvid allt större svårigheter uppstå för placering av överskottet av inom landet producerat smör. Resultatet komme att bli att den vinst för smörproducenten, som skulle uppstå genom förhöjt pris, utebleve genom att mängden av försålda varor minskades.

Man finge med allt större uppooffringar betala kostnader för att till andra länder dumpa allt billigare och allt större smörkvantiteter.

Erfarenheten visar, att statsunderstödd dumping och dylika metoder endast mycket tillfälligt kunnat hjälpa en produktionsgren ur dess svårigheter.

Tidigare har utförselbevis å brödspannmål prövats. Men då sades uttryckligen, att det förordades som ett system, vilket ej lade ökade bördor på konsumenterna. I vissa fall ha statsmakterna genom subvention, som ut-

tagits genom direkt skatt, understött vissa näringar. Men aldrig tidigare ha statsmakterna, för stöd åt viss näring, så våldsamt lagt bördorna därför på fattiga konsumenter.

Ur ett förslag till uttalande, som förelåg vid Stockholm socialdemokratiska arbetarekommuns möte den 8 innevarande juni hava vi funnit följande, som är av särskild betydelse då det gäller att bedöma regeringens förslag i den här omskrivna propositionen.

»Valets mest otvetydiga resultat blev och proklamerades offentligen vara en *frihandelsseger* i den folkvalda kammaren. En övervägande vänstermajoritet uttalade sig klart emot ytterligare pålagor på de fattiga konsumenterna. I denna majoritet intog vårt parti den främsta platsen. Kampen mot indirekt beskattning, för frihandel, har alltid stått och står alltjämt *först* på partiets ekonomiska program.

Vi har ända från partiets grundläggning nedlagt ett oerhört uppfostringsarbete på att få de breda folklagren att förstå den verkan, som de indirekta skatterna samt andra pålagor på konsumenterna har för deras existens och för hela det ekonomiska livet. Vi har lärt dem förstå att dylika pålagor på jordbruksprodukter endast är till nytta för dem, vilkas avsalukvantiteter är stora i förhållande till den egna konsumtionen, främst alltså för godsägarna.

Vårt hänsynslösa bekämpande av inmalningstväng, mjölkavgifter m. m. bidrog utan varje tvivel kraftigt till vår valseger, då det gav partiet förtroende hos arbetarmassorna samt hos de fattiga jordbrukare som själva måste köpa en väsentlig del av sina livsmedel. Med varje dag krisen varar, växer nöden hos stora folkmassor, som icke kan beredas arbete eller understöd genom de föreslagna hjälpåtgärderna. Dessa får det icke bättre utan *sämre* genom avgifter på livsmedel.

Vi är alla ense om att krisens varaktighet i hög grad beror på för ringa köpkraft hos konsumenterna. Den kan icke lösas genom stärkande av *en* konsumentgrupps köpkraft, om detta sker på andra dylika grupperns bekostnad. Däremot kan den åtminstone lindras genom ett sådant *allsidigt* stärkande av folkets köpkraft, som det ursprungliga regeringsförslaget innebär. Alla är ense om att också lantbrukarna skall hjälpas, men detta får icke ske genom indirekt beskattning av konsumenterna i strid mot våra valloften, utan i form av ökade möjligheter för lantbrukarna att genom billiga lån, skuldavskrivning eller på annat dylikt sätt *avveckla de gamla skuldbördor*, vilka utgör den verkliga orsaken till deras fruktansvärda betryck och till den bristande balansen inom näringslivet.»

Med hänvisning till dessa i allt väsentligt riktiga synpunkter och vad vi här i övrigt anfört hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 264.
Stockholm den 10 juni 1933.

Edoff Andersson.

Nils Flyg.

Aug. Spångberg.

Karl Kilbom.

Viktor Herou.

Verner Karlsson.